

С Т А Н О В И Щ Е

От доц. д-р арх. Стела Ташева, ЛТУ, София

за присъждане на образователната и научна степен доктор в професионално направление: 5.7 „Архитектура, строителство и геодезия“, научна специалност „Архитектура на сгради, конструкции, съоръжения и детайли“, във ВСУ „Черноризец Храбър“, АФ, катедра „Архитектура и урбанистика“

**на арх. Драгомир Събев Йосифов,
докторант на самостоятелна подготовка**

**С ТЕМА НА ДИСЕРТАЦИЯТА:
АРХИТЕКТУРА НА ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ ГРАДСКИ И
ИЗВЪНГРАДСКИ МОНАСТИРИ (1185-1396 г.)**

Научни ръководители: Чл.-кор. проф. д.а.н. Атанас Ковачев,
Доц. д-р Красимира Вачева

Настоящото становище е разработено съгласно Заповед № 359/13.06.2021 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Дисертацията, предоставена ми за разглеждане, съдържа 198 страници на български език структурирани в пет части (предговор и въведение, три глави, заключение). Използваната литература наброява 75 източника (60 разработки на кирилица и 15 интернет източника), добавени са речник на термините и приложения със систематизации и теренни проучвания. Включени са 102 фигури, с фотографии и схеми.

Декларирани са шест публикации по темата на докторанта в издания с научно рецензиране на български език. Две от тях са в съавторство, а останалите четири са изцяло самостоятелно разработени.

Представеният автореферат пълноценно отразява съдържанието на разработката. Изискуемите според ЗРАСБГ и ППЗРАС на ВСУ „Черноризец Храбър“ документи са налични. Всички процедурни и академични изисквания във връзка с представянето на дисертационния труд са спазени.

Намирам личния принос на арх. Драгомир Йосифов за явен и достатъчен.

Изследователските цели на дисертацията включват откриването на „закономерни подходи при строителството на манастири в разглеждания период“; изясняването на „архитектурната същност на разглежданите манастири и определянето на универсалните им архитектурни характеристики“, както и на „развитието на църковно-манастирска архитектура предвид историческата ситуация“. Допълнителна цел е „да се предложат концептуални схеми и механизми за архитектурно възстановителни и консервационно – реставрационни дейности“.

Считам, че проучването е особено актуално в научно и в научно-приложно отношение. Великотърновските средновековни манастири в градските и извънградските територии са ценен архитектурен слой от урбанизираната тъкан на региона. Тяхното качествено документиране, реконструиране и опазване е ключово в няколко направления – и като част от теорията и историята на изкуството и архитектурата, и като паметен елемент на историческото развитие на страната, но същевременно и като част от туристическата и образователната дейност в региона.

В методиката на изследване в първите две глави преобладава сравнителен анализ. В тях задълбочено са проследени данните за региона и подбрани манастирски сгради. Систематизирани са архитектурно строителни и типологични белези на сгради и съоръжения. Представени са и авторски заснемания на отделни обекти. Особено важни са контекстуалните съпоставки и синхронното проследяване на различни записи и реконструкции. Изведените в приложение таблични систематизации са оригинални и иновативни. Считаю, че подходът на арх. Драгомир Йосифов е удачен спрямо декларираните цели и задачи.

На примера на великотърновските манастири, в дисертацията е разкрит убедителен алгоритъм на тримерно дигитално пресъздаване на исторически архитектурни обекти и са дискутирани форми на материално възстановяване и указване на историческите слоеве. Обективният набор на данни, внимателният анализ и безпристрастните оценки - лишени от фанатизъм, заслужават положителна оценка.

Отново на базата на средновековните манастири, в трета глава на дисертацията се разглеждат актуалното състояние, нормативната уредба и проблемите на архитектурното наследство в страната. Изводите на докторанта са подробно защитени.

Приемам заявените от докторанта научно-теоретични и научно-приложни приноси. Авторът актуализира и оценява архитектурни и исторически данни и въвежда в научно обръщение нова информация и визуални материали за великотърновските градски и извънградски манастири. Препоръчаната от него комплексна стратегия при пристъпване към археологически проучвания е меродавна и има интердисциплинарен характер. Представените в текста систематизации и обектни реконструкции от своя страна представляват ценен приложен принос.

Предвид актуалността на проблематиката, една препоръка към докторанта е да задълбочи представянето си с публикации в по-широк спектър на научни издателства, както и на други езици – английски и др. Известни стилистични и езикови редакции (като проследяване и уеднаквяване на граматичното време) са също препоръчителни.

За да се подпомогне читателя в бъдеща публикация на текста, би било добре да се разшири уводната част на изследването, по отношение на актуалността и значимостта на темата и съществуващите разработки в областта. Подборът на чуждестранни примери също би могъл да бъде по-подробно обяснен.

Моите бележки обаче, в никакъв случай не омаловажават приносите на дисертационния труд. Мога да заключа, че намирам представената ми дисертация за напълно отговаряща на изискванията за ОНС „доктор“.

Като следствие на описаното дотук, давам своята положителна оценка на представения труд и убедено препоръчвам на уважаемото жури да присъди образователната и научна степен доктор, в професионално направление: 5.7 „Архитектура, строителство и геодезия“, научна специалност „Архитектура на сгради, конструкции, съоръжения и детайли“, във ВСУ „Черноризец Храбър“, АФ, катедра „Архитектура и урбанистика“ на арх. Драгомир Събев Йосифов за неговата дисертация на тема „Архитектура на великотърновски градски и извънградски манастири (1185-1396 г.)“.

доц. д-р арх. Стела Ташева, ЛТУ, София

София, 11.08.2022 г.

